Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1342/2008 ze dne 18. prosince 2008, kterým se zavádí dlouhodobý plán pro populace tresky obecné a lov těchto populací

COM(2012) 498 final

(2013/C 44/22)

Samostatný zpravodaj: **pan BURNS**

Dne 1. října 2012 se Rada, v souladu s čl. 43 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1342/2008 ze dne 18. prosince 2008, kterým se zavádí dlouhodobý plán pro populace tresky obecné a lov těchto populací

COM(2012) 498 final.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 22. listopadu 2012.

Na 485. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 12. a 13. prosince 2012 (jednání dne 12. prosince 2012), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 131 hlasy pro, 1 hlas byl proti a 2 členové se zdrželi hlasování.

1. **Závěr**

1.1 EHSV vítá tento návrh. Nadále nevyřešený zůstává malý počet otázek, avšak důležitých. Bezprostřední prioritou je včasné přijetí nového nařízení.

2. **Úvod**

2.1 Přezkum dlouhodobého plánu pro populace tresky obecné ([1]) je zásadně důležitou otázkou nejen pro dané populace, ale také vzhledem k tomu, že je zdrojem řízení intenzity (dny na moři) pro několik loďstev. Zahrnuje automatická roční snížení intenzity i celkového přípustného odlovu (*total allowable catch*, TAC) za určitých biologických podmínek. K těmto snížením dochází, ať už se stav populace zlepšuje či nikoliv, a to i v případě, kdy zlepšení není přesně v souladu s podmínkami stanovenými v plánu. Snížení intenzity jsou velmi drastická: např. pro skotské loďstvo lovící bělomasé ryby je na rok 2014 stanoven pokles dnů na moři na plavidlo o 50 % oproti roku 2011. Zatímco cílem snížení intenzity má být souměřitelné snížení úhynu tresky obecné, znamená poloviční snížení času na moři poloviční snížení veškeré rybolovné činnosti.

3. **Souvislosti**

3.1 Původní plán na obnovení populací tresky obecné vstoupil v platnost na počátku roku 2004 ([2]) a na počátku roku 2009 ho následoval stávající dlouhodobý plán pro populace tresky obecné. Řídící nástroje obsažené v plánech jsou zaměřeny na snížení úhynu způsobeného rybolovem a jsou jimi: snížení TAC (měřeného při vykládce) a, co je nejdůležitější, automatické každoroční snižování intenzity stanovené v současném plánu. Znovu co se týče výše uvedeného příkladu, dopady opatření, jejichž cílem je obnova populací tresky obecné, na skotské loďstvo byly nesmírné. Zejména automatické snižování intenzity podle požadavků plánu má z ekonomického hlediska velmi negativní dopad a nemá ani očekávaný přínos pro populace.

3.2 V souladu s článkem 34 měl být současný plán přezkoumám „nejpozději ve třetím roce používání". Probíhající přezkum má tedy zpoždění. Po několika matoucích sděleních komisaře na konci roku 2012 je nyní deklarovaným úmyslem Komise navrhnout víceletý plán pro více druhů, který má nahradit plán pro populace tresky obecné. To bude samozřejmě nějakou dobu trvat, zejména protože dosud není k dispozici podkladový vědecký materiál. Členské státy provozující rybolov se však jednomyslně shodují v tom, že další automatická snižování nejsou přijatelná.

3.3 Jelikož v blízké budoucnosti neproběhne podrobný přezkum plánu, navrhla Komise projednávané nařízení, jež zavádí krátkodobou změnu. Tento proces komplikuje potřeba přizpůsobit co nejrychleji současný plán SFEU, neboť Rada již nemá pravomoc sama uzákonit postupy v rámci plánu. Radě tak vzniknou právní potíže s přijetím jakýchkoliv urgentních opatření na zmírnění důsledků nadměrného snížení intenzity do konce roku 2012.

([1]) Nařízení Rady (ES) č. 1342/2008, Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 20–33.

([2]) Nařízení Rady (ES) č. 423/2004, Úř. věst. L 70, 9.3.2004, s. 8–11.

4. **Vědecké faktory**

4.1 Plán pro populace tresky obecné byl v roce 2011 formálně zvážen Mezinárodní radou pro průzkum moří (ICES) a Vědeckotechnickým a hospodářským výborem pro rybářství (VTHVR). Jak Regionální poradní sbor pro Severní moře (NS RAC), tak Regionální poradní sbor pro severozápadní vody (NWW RAC) do tohoto procesu přispěly. Na následujících tezích se dohodly vědecké subjekty a regionální poradní sbory:

— Plán pro populace tresky obecné neplní svůj primární cíl snížení úhynu tresky obecné způsobeného rybolovem.

— VTHVR souhlasí s názorem odvětví, že by se nemělo očekávat, že snížení úhynu způsobeného rybolovem bude lineárně korelovat s trendy intenzity.

— Kompletní analytické hodnocení je k dispozici pouze pro Severní moře. Existuje hodnocení pro západní Skotsko, ale naznačuje pouze tendence. V Severním moři úhyn způsobený rybolovem skutečně poklesl a objem biomasy reprodukující se populace vzrostl, ne však na úroveň požadovanou plánem. (Je třeba podotknout, že cíl v oblasti úhynu způsobeného rybolovem stanovený v plánu na obnovu populací tresky obecné z roku 2004 se nyní dosahuje a že plán předpokládal desetileté období pro obnovu.).

— V západním Skotsku je celkový úhyn způsobený rybolovem i přes velmi významný pokles úrovně intenzity rybolovu i nadále vysoký. Usuzuje se, že ve hře jsou i další faktory, včetně podceňování predátorství.

— Vzhledem k tomu, že veškeré formální hodnocení populací má kvůli svému trvání jisté zpoždění a že úsudky dotčených rybářů obecně přesně předjímají objem produkce, lze odhadovat, že obnova populací tresky obecné je ve skutečnosti v mnohem pokročilejším stádiu, než naznačuje doporučení.

5. **Obecné připomínky**

5.1 Návrh je obecně vítaný. Pokud budou změny současného plánu řádně zavedeny, měly by otevřít cestu ke splnění cílů a předejití dalším ekonomickým škodám bez biologického užitku.

6. **Konkrétní připomínky**

6.1 *Základní hodnoty a využívání*

6.1.1 Článek 4 se mění s cílem vyloučit možnost, kterou zákonodárce nezamýšlel, aby členské státy uplatňovaly vyšší úrovně intenzity rybolovu, než stanoví plán, pouhým používáním různých metod pro výpočet intenzity při stanovování základních hodnot a při výpočtu využívání intenzity.

6.1.2 EHSV sice trvá na názoru, že omezování intenzity se ukázalo jako neúčelný a do velké míry neúspěšný nástroj, považuje však za rozumné a logické požadovat po členských státech, aby stanovovaly intenzitu na stejném základě jako její základní hodnoty.

6.2 *Populace, o nichž neexistují dostatečné údaje*

6.2.1 Článek 9 definuje postup pro určení TAC v případě chybějících nezbytných informací pro použití článků 7 a 8. Místo automatických snížení o 25 % se navrhuje postupovat případ od případu a flexibilněji, a přesto se i nadále pevně držet dostupných vědeckých stanovisek.

6.2.2 Dát Radě možnost, aby v případech, kdy chybí analytická hodnocení, použila nižší snížení intenzity než automatické snížení ve výši 25 % požadované u populací v současném plánu, je rozumný a přiměřený návrh, který jí umožní postupovat případ od případu na základě nejobsáhlejších dostupných vědeckých stanovisek.

6.3 *Vyloučení plavidel lovících zanedbatelné množství tresky obecné*

6.3.1 Původní článek 11 je rozložen do článku 11, článku 11a a článku 11b. Místo vyloučení skupin plavidel specifikovaných každým členským státem se nyní vyloučení zakládají na kritériích obecně použitelných na všechna plavidla, jež je splňují, bez ohledu na stát, jemuž patří. Změněný článek rovněž zamezuje potřebě, aby Rada neustále upravovala základní hodnotu.

6.3.2 Administrativní překážky pro vyloučení plavidel lovících zanedbatelné množství tresky obecné byly nepřiměřené a narušily záměr tohoto ustanovení. EHSV proto vítá zjednodušení postupů pro vyloučení.

6.3.3 Je třeba vyjasnit, jak by nová vyloučení fungovala ve vztahu k potenciálnímu překrývání selektivity lovných zařízení, prostorového rozmístění úlovků a hloubky. Například pomocí některých zařízení používaných v oblastech s vysokým výskytem tresky obecné jí lze ulovit jen málo a podobně pomocí některých zařízení využívaných v oblastech s relativně nízkým výskytem tresky obecné jí lze ulovit velké množství.

6.3.4 Regionální poradní sbory by se měly podílet na stanovení kritérií používaných k definici oblastí s vysokým výskytem tresky obecné a také toho, jak by se nový přístup používal v praxi.

6.3.5 Přechodná opatření zajistí, aby již vyloučené skupiny plavidel podléhaly kritériím platným v době vyloučení.

6.3.6 Je smysluplné zachovat kontinuitu tam, kde již skupiny plavidel splnily stávající kritéria pro vyloučení.

6.4 *Zcela zdokumentovaný rybolov – vyloučení u intenzity*

6.4.1 Vkládá se nový článek 11c. Plavidla zahrnutá do testů v rámci zcela zdokumentovaného rybolovu, v jejichž rámci jsou všechny úlovky započítávány do kvóty, jsou vyloučena z režimu intenzity rybolovu.

6.4.2 Vyloučení plavidel, která mají své úlovky zcela zdokumentovány, z režimu intenzity rybolovu je úplně logické, neboť jejich podíl na úhynu tresky obecné je plně zaznamenán a nepřekračuje autorizovanou kvótu. Neexistuje tedy důvod pro jejich další začlenění. EHSV však nechápe důvod pro zákaz převodu kvót z těchto plavidel a na ně. Hlavním argumentem je to, že lze dokázat, že od zavedení zcela zdokumentovaného rybolovu značně poklesly jako výsledek testování výměty v Severním moři. Přinejhorším lze dojít k závěru, že by toto špatně promyšlené opatření zabránilo plavidlům, aby se připojila k testování kvót pro úlovky, a bylo by tedy zcela kontraproduktivní. EHSV se domnívá, že jsou zapotřebí další informace od členských států a další diskuse, aby se tento postoj vyjasnil, obecně lze ovšem konstatovat, že řízení kvót spadá do pravomoci členských států a mělo by v ní zůstat.

6.5 *Flexibilita ve stanovování TAC a úrovní intenzity*

6.5.1 V čl. 12 odst. 4 dochází ke změnám ze stejných důvodů jako v případě článku 9.

6.5.2 Do článku 12 se vkládá nový odstavec 6. V tomto odstavci se stanoví možnost, aby Rada rozhodla, zda použít či nikoli další roční snížení intenzity rybolovu, pokud byla mezní hodnota intenzity rybolovu snížena během čtyř po sobě jdoucích let.

6.5.3 Pravomoc umožňující Radě zmrazit snížení intenzity, jež se požaduje v plánu, je zásadní pro předejití vážnému a nevratnému socioekonomickému poškození rybářských podniků a komunit. Členské státy, regionální poradní sbory i VTHVR upozornily na neúčelnost a neúměrnost tohoto přístupu a jeho často kontraproduktivní následky. Nejvýznačnějším důsledkem této nové flexibility bude očekávané snížení výmětů.

6.6 *Období řízení složení úlovků*

6.6.1 Článek 13 je přeformulován, aby se odstranily rozdíly ve výkladu mezi jazykovými zněními. Upřesňuje, že podmínka, aby úlovky tresky obecné představovaly méně než 5 % celkových úlovků, se vztahuje na složení úlovků během celého období řízení, nikoli na jeden výjezd.

6.6.2 Vzhledem k probíhající reformě SRP a eventuální povinnosti vykládat všechny úlovky jsou navržené změny, v jejichž důsledku by se snížily výměty dospělých jedinců tresky obecné, vítány. Flexibilita v dosažení 5 % požadavku ve složení úlovků během celého období řízení by v tomto směru měla být nápomocná.

6.7 *Snížení výmětů*

6.7.1 V článku 14 je zdůrazněna povinnost členských států vypořádat se s problémem výmětů (k čemuž podle stávajících pravidel nedochází); úroveň kontroly a sledování je specifikována na základě řízení rizik.

6.7.2 EHSV důrazně hájí názor, že budoucnost obnovy populací tresky obecné spočívá v různých způsobech zamezení jejich lovu rybářskými plavidly a v uzpůsobení ekonomických pobídek v tomto odvětví cílům hospodaření. Iniciativy v oblasti zamezování lovu tresky obecné se do velké míry překrývají se snižováním výmětů. V kontextu nerovnováhy mezi TAC pro tresku obecnou v Severním moři a faktickou hojností v lovištích byly hlavními prostředky snížení tlaku, který na populace tresky obecné vyvíjí lov, zamezení lovu tresky obecné prostřednictvím ukončení odlovu v reálném čase, kvóty pro úlovky, selektivita zařízení a sezónní a dočasné zamezení lovu. Monitorování a přístup založený na riziku budou tento model nepochybně odrážet.

V Bruselu dne 12. prosince 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON